Jaarstukken

2023

Reinigingsdienst De Liemers

INHOUD

Algemeen **4**

Inleiding *4*

Procedure jaarstukken *4*

Jaarverslag **5**

Programma afval **6**

Programma overhead **10**

Paragrafen **11**

Jaarrekening **17**

Balans *18*

Overzicht van baten en lasten *19*

Waarderingsgrondslagen *20*

Toelichting op de balans *21*

Toelichting op het overzicht van baten en lasten *23*

Toelichting overschrijding lasten *24*

Rechtmatigheid *24*

Wet Normering Topinkomens (WNT) *26*

Kredietoverzicht *27*

Controleverklaring *28*

Vaststellingsbesluit **34**

ALGEMEEN

INLEIDING

Voor u liggen de jaarstukken 2023 van Reinigingsdienst De Liemers (RDL). De opzet van de deze jaarstukken is in hoofdlijnen gelijk aan de opzet van 2022. In 2023 is er tweemaal een begrotingswijziging geweest, de tweede keer als gevolg van de bestuursrapportage.
In de balans en jaarrekening zijn de bedragen afgerond op hele euro's, waardoor (geringe) afrondingsverschillen kunnen voorkomen.

PROCEDURE JAARSTUKKEN

De jaarstukken worden voorlopig vastgesteld in het bestuur van de RDL op 24 april 2024.
In de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) is bepaald dat de voorlopige jaarrekening voor 30 april ter informatie aan de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten dient te worden verzonden. Formeel is er geen zienswijze-recht voor de gemeenteraden ten aanzien van de jaarrekening geregeld, maar dat neemt niet weg dat de gemeenteraad zijn opvatting over de voorlopige jaarrekening kan kenbaar maken, bijvoorbeeld via de gemeentelijke vertegenwoordiging in het RDL bestuur.
De jaarstukken worden definitief vastgesteld op 27 juni 2024 in het RDL-bestuur. Daarna worden ze binnen twee weken ter kennis gebracht van Gedeputeerde Staten van Gelderland.

JAARVERSLAG

PROGRAMMA AFVAL

Wat wilden we bereiken?

RDL voert in opdracht van de gemeenten Montferland en Zevenaar taken uit op het gebied van afvalinzameling, de exploitatie van afval-aanbiedstations en het vegen van wegen. De uitvoering van de afvaltaken moet voor de gemeenten een bijdrage leveren aan de vermindering van de hoeveelheid restafval, zodat de gemeenten kunnen voldoen aan de VANG-doelstelling (Van Afval Naar Grondstof). De inzameling van afval levert een bijdrage aan de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeenten Montferland en Zevenaar.

Beleidskaders

Wet milieubeheer

- Landelijk Afvalbeheer Plan (LAP)
- VANG (Van Afval Naar Grondstoffen)
- Ketenovereenkomst verpakkingen 2020-2029

Beleidsindicatoren (verplicht)

Omvang huishoudelijk restafval (kilo's per inwoner per jaar)	2022	2023
Montferland	97	98
Zevenaar	97	92

Gegevens 2022 afkomstig uit dataplatform Waarstaatjegemeente., 2023 eigen opgave gemeente

Beleidsindicatoren (eigen)

Aanbiedstation	Indicator	2022	2023
's-Heerenberg	% gescheiden inzameling afval	89%	89%
Lobith	% gescheiden inzameling afval	89%	95%
Zevenaar	% gescheiden inzameling afval	88%	87%
Alle aanbiedstations	Restafval per inwoner (in kg)	20	17
's-Heerenberg	Hoeveelheid gebracht afval (in ton)	2.736	2.317
Lobith	Hoeveelheid gebracht afval (in ton)	1.777	888
Zevenaar	Hoeveelheid gebracht afval (in ton)	9.501	8.331

Het totale aanbod van afval op de aanbiedstations is bijna 18% lager dan in 2022. De hoeveelheid restafval is verder gedaald naar 17 kg per inwoner. Dit levert een bijdrage aan de VANG-doelstelling van de gemeenten. Omdat de totale hoeveelheid gebracht afval procentueel sterker is gedaald dan de hoeveelheid restafval, is het percentage gescheiden inzameling een fractie lager geworden.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Afval

Inzamelen van restafval, gft, PMD en papier volgens met de gemeenten afgesproken frequentie.
Inzamelen van grof afval en grof tuinafval op afroep.
Afhandelen van vragen, klachten en meldingen van inwoners over de afvalinzameling

Straatreiniging
Straatvegen op basis van met de gemeenten afgesproken frequenties en/ of schoonheidsgraad.

Wat heeft het gekost?

	Werkelijk 2022	Primitieve begroting	Na wijziging	Werkelijk 2023	Verschil
Programma afval					
Lasten					
Inzameling huishoudelijk afval	477.937	497.078	526.746	510.579	16.167
Inzameling GFT	702.919	698.516	740.381	763.269	-22.888
Inzameling PMD	433.875	404.858	429.050	499.838	-70.788
Grof huishoudelijk- en tuinafval	3.375	8.641	9.141	4.936	4.205
Papierinzameling	386.380	358.703	376.653	415.840	-39.187
Straat- en marktvegen	404.598	435.883	471.873	497.536	-25.663
Aanbiedstation 's-Heerenberg	301.553	370.044	315.827	342.195	-26.368
Aanbiedstation Lobith	209.245	128.137	151.821	125.561	26.260
Aanbiedstation Zevenaar	962.715	0	109.314	101.537	7.777
Aanbiedstation 7 Poort	67.325	1.406.720	1.010.293	1.059.322	-49.029
Incidentele werkzaamheden	70.278	154.716	158.691	102.263	56.428
Compensabele btw		1.034.612	974.085		974.085
Totaal lasten programma afval	**4.020.201**	**5.497.908**	**5.273.875**	**4.422.877**	**850.999**
Baten					
Grof huishoudelijk- en tuinafval	7.270	3.800	3.800	5.415	-1.615
Aanbiedstation 's-Heerenberg opbr. afval	181.735	239.792	159.339	157.474	1.865
Aanbiedstation Lobith opbr. afval	92.495	23.920	33.590	29.201	4.389
Aanbiedstation Zevenaar opbr. afval	591.415	0	130.604	140.176	-9.572
Aanbiedstation 7 poort		1.071.765	560.621	535.927	24.694
Compensabele btw		1.034.613	974.085	0	974.085
Exploitatiebijdrage Montferland	1.383.181	1.311.588	1.439.721	1.506.774	-67.053
Exploitatiebijdrage Zevenaar	1.764.104	1.812.431	1.972.115	2.047.911	-75.795
Totaal baten programma afval	4.020.201	5.497.908	5.273.875	4.422.877	850.998
Saldo	0	0	0	0	0

Toelichting
Algemeen
De exploitatiebijdrage van de gemeenten is in vergelijking met de gewijzigde begroting €142.848 hoger voor het programma afval.

Onderstaand volgt een toelichting per product. De verschillen met de gewijzigde begroting zitten bij diverse onderdelen. Het grootste verschil is te zien bij de post materieel

De kosten voor de inzamelwagen en de veegmachine liggen hoger dan bij de tussenrapportage was voorzien. Eén van de veegmachines heeft in de tweede helft van het jaar een grote reparatie moeten ondergaan (€ 16.000,-). Enkele inzamelwagens (voormalige duobakwagens) zouden in 2023 vervangen

worden, maar door lange levertijden gebeurt dat pas in 2024. Omdat één van de wagens echter aan het einde van zijn levensduur niet langer bruikbaar was, moest daarvoor ingehuurd worden. Ook kon de geplande opbrengst van de verkoop nog niet worden gerealiseerd. Sinds 2023 zijn eurovignetten voor inzamelwagens nodig. Dit alles heeft geleid tot zo'n € 49.000,- aan extra kosten voor materieel in 2023.. Omdat de inzamelwagens een jaar later in de boeken komen zal dit overigens in 2024 tot een eenmalig voordeel leiden van circa € 50.000,-.
De rentekosten zijn circa € 35.000,- hoger dan voorzien. Hier is bij de tussenrapportage geen melding van gemaakt. De oorzaak van de hogere rentekosten is tweeledig. Voor de bouw van het aanbiedstation heeft RDL een goedkope lening afgesloten. Omdat de kosten hoger waren, moet een deel gefinancierd worden tegen een hogere rente. Dat geldt ook voor andere uitgaven van RDL. Daarnaast staat RDL regelmatig rood.

In onderstaande toelichting per product worden vooral de afwijkingen in het aantal uren ten opzichte van de begroting toegelicht.

Inzameling rest afval
Het aantal manuren ligt bij de inzameling van restafval zo'n 500 lager dan begroot.

Inzameling PMD
Het aantal manuren ligt plusminus 1000 boven het geraamde aantal. Op een aantal routes is extra menskracht ingezet om aan de Arbo-normen te voldoen.

Grof tuin- en grof huishoudelijk afval.
Van de inzameling grof tuinafval hebben in 2023 4 mensen gebruik gemaakt. Dat is net zoveel als in 2022. Van de inzameling grof huishoudelijk afval is gebruik gemaakt door 102 personen. Dat zijn er 20 meer dan in 2022. Deze stijging kan het gevolg zijn van door het gedaalde tarief voor het ophalen van grof afval. Het valt op dat het gebruik in Zevenaar circa driemaal zo hoog is als in Montferland.

Straat- en marktvegen
De hoeveelheid veeguren ligt zo'n 260 hoger dan begroot begroting. Vooral in Zevenaar heeft RDL meer uren geveegd, vooral omdat er hogere eisen werden gesteld aan de beeldkwaliteit. Hiervoor is ook extern ingehuurd.

Papierinzameling
Er zijn bijna 500 uren meer gemaakt dan begroot. Deze toename vond grotendeels al in 2022 plaats, maar de begroting 2023 was hierop nog niet aangepast. De belangrijkste oorzaak vormt de aparte papierroute voor hoogbouwadressen, zodat daar vaker dan maandelijks het papier kan worden ingezameld.

Aanbiedstation
Op 28 maart 2023 is het nieuwe aanbiedstation op 7Poort in gebruik genomen. Op diezelfde datum is ook het vernieuwde aanbiedstation in 's-Heerenberg in gebruik genomen en vanaf dat tijdstip konden er op het aanbiedstation in Lobith alleen nog gratis afvalstromen aangeleverd worden. Ook werd er vanaf dat moment afgerekend op basis van het gewogen gewicht en niet meer op basis van een geschat volume. Voor betaalde stromen gold een eenheidstarief van 11 cent per kilogram. Sommige afvalstromen werden daardoor duurder (grond en puin) dan in de oude situatie, maar veel stromen werden ook goedkoper (zoals bankstellen en matrassen).
De gebrachte hoeveelheden liepen de laatste jaren al terug en ook in het eerste kwartaal (toen nog met het oude afrekensysteem werd gewerkt) heeft dat proces zich voortgezet. Na de invoering van het wegen, is vooral het aanbod van de dure stromen verder gedaald.
De verwerkingsprijzen zijn in 2023 over het algemeen gedaald. Dit geldt vooral voor hout. Voor AB-hout was er in 2023 zelfs een opbrengst. Ook de vergoeding voor matrassen is gestegen. De verwerking van grof

restafval is daarentegen op het nieuwe aanbiedstation duurder geworden, omdat deze nu onder het duurdere verwerkingstarief van grof afval valt.
Het aantal uren komt overeen met de begroting. In 's-Heerenberg zijn wat meer uren gemaakt, in Lobith wat minder dan geraamd.

	Tonnage begroot	Tonnage werkelijk	Verschil
's-Heerenberg	3.476	2.316	1.160
Lobith	947	889	58
7Poort	12.816	8.331	4.485
Totaal	17.239	11.536	5.703

De werkelijke cijfers van Lobith (en 7 Poort) geven een vertekend beeld, omdat Lobith het eerste kwartaal nog open was voor de betaalde stromen. Deze hoeveelheden (365 ton raming, 219 ton werkelijk) waren voorzien bij 7Poort.
In 's-Heerenberg is in totaal 33% minder afval gebracht dan begroot, in Zevenaar (oude en nieuwe aanbiedstation opgeteld) 35%. Van veel afvalstromen is minder gebracht, maar er zijn ook afvalstromen waarvan meer is gebracht dan geraamd. Dit betreft vooral hard plastic en klein chemisch afval. Omdat de laatste per kilo een dure stroom is, is dat een financiële tegenvaller.
Het aandeel van betaalde afvalstromen is 51%, van onbetaalde stromen 49%.
Het bezoekersaantal in Zevenaar is gestegen met 30%. Alleen gemeten over de periode dat het nieuwe terrein in gebruik was zelfs met 52%. Voor 's-Heerenberg zijn die cijfers 14% en 27%. De grote stijging kan overigens ook aan de meetmethodiek liggen, omdat het bezoekersaantal tot voor kort met de hand werd bijgehouden. Voor Lobith zijn over 2023 geen betrouwbare bezoekerscijfers beschikbaar, omdat deze nog niet automatisch gemeten konden worden
De verwerkingskosten voor de aanbiedstations zijn zo'n € 29.000,- hoger dan geraamd. Dat komt enerzijds door lagere opbrengsten (circa € 21.000,-) en anderzijds door hogere kosten (circa € 8.000,-)

Incidentele werkzaamheden
Op de post incidentele werkzaamheden zijn ruim 1200 uren minder gemaakt dan geraamd. Dit komt vooral voor rekening van minder uren voor gladheidsbestrijding (winterweer viel mee in 2023), beheer ondergrondse containers (de containers zijn in Zevenaar pas halverwege het jaar geplaatst en de uren van de tweede helft van het jaar zijn bij andere inzamelonderdelen geboekt) en pasbeheer. Deze laatste werkzaamheden zijn uitbesteed aan het klantcontactcentrum en de kosten daarvan zijn elders geboekt.

PROGRAMMA OVERHEAD

Wat wilden we bereiken?

De ondersteunende taken voor een efficiënte uitvoering van het programma afval worden verzameld in een apart programma overhead.

Beleidsindicatoren (verplicht)

Indicator	Definitie	Werkelijk 2022	Begroot 2023	Werkelijk 2023
Formatie	FTE per 1.000 inwoners	0,00	0,00	0,00
Bezetting	FTE per 1.000 inwoners	0,00	0,00	0,00
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	36,42	38,43	40,66
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom plus inhuur	100,0%	100,0%	100,0%
Overhead	Kosten als % van de totale lasten	9,1%	10,0%	11,7%

Wat hebben we gedaan?

De overheadkosten bestaan uit de salariskosten en opleidingskosten van ondersteunend personeel en de toerekening van kosten van de gemeente Zevenaar voor administratie, klantcontactcentrum (KCC), ICT, P&O en huisvesting.
Daarnaast wordt hier de heffing vennootschapsbelasting verantwoord.

Wat heeft het gekost?

	2022	Primitieve begroting	Na wijziging	2023	Verschil
Programma overhead					
Lasten					
Overhead	403.283	588.173	570.285	583.823	-13.538
Totaal lasten programma overhead	**403.283**	**588.173**	**570.285**	**583.823**	**-13.538**
Baten					
Exploitatiebijdrage Montferland	174.609	244.315	236.884	245.890	-9.006
Exploitatiebijdrage Zevenaar	228.674	343.858	333.401	337.933	-4.532
					0
Totaal baten programma overhead	**403.283**	**588.173**	**570.285**	**583.823**	**-13.538**
Saldo	0	0	0	0	0

De kosten voor het product overhead zijn € 13.538 hoger. De meerkosten zijn onder andere veroorzaakt door hogere personeelslasten en hogere accountantskosten.

PARAGRAFEN

Inleiding

In de paragrafen wordt ingegaan op het beleid met betrekking tot de beheersmatige aspecten van de gemeenschappelijke regeling. In het Besluit Begroting en Verantwoording staat aangegeven dat in de begroting tenminste de volgende paragrafen opgenomen moeten zijn:

- Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Financiering
- Bedrijfsvoering
- Lokale heffingen
- Verbonden partijen
- Wet open overheid (Woo)
- Grondbeleid

De paragrafen "lokale heffingen", "verbonden partijen" en "grondbeleid" zijn niet op de RDL van toepassing. De overige paragrafen staan hieronder toegelicht.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding
Bij het weerstandsvermogen gaat het om de mate waarin de gemeenschappelijke regeling (GR) in staat is middelen vrij te maken om substantiële tegenvallers op te vangen. Bij het weerstandsvermogen gaat het dus om de robuustheid van de begroting. Door aandacht voor het weerstandsvermogen, voorkom je dat elke financiële tegenvaller dwingt tot bezuinigen. Het weerstandsvermogen kan betrekking hebben op het begrotingsjaar zelf, maar het kan ook betrekking hebben op meerdere begrotingsjaren. Voor het beoordelen van de robuustheid van de begroting is inzicht nodig in de omvang en in de achtergronden van de risico's en de aanwezige weerstandscapaciteit.

Weerstandscapaciteit
Het Bestuur van de RDL is verantwoordelijk voor een financieel sluitende begroting. De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de GR's beschikken om niet begrote kosten die onverwachts en substantieel zijn te dekken, zoals de algemene reserve.

a. De RDL heeft in de begroting 2023 geen post onvoorzien. Voor de volgende begroting wordt dit wel overwogen.
b. Overschotten c.q. tekorten wikkelt de RDL bij de jaarrekening af via de deelnemende gemeenten. De risico's liggen bij de deelnemende gemeenten. De RDL heeft om deze reden geen algemene reserve.

Risico's
In deze jaarrekening brengen wij de risico's in beeld, zodat de deelnemende gemeenten deze zo nodig in hun eigen paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing kunnen opnemen. De (financiële) risico's liggen vooral op het gebied van de verwerkingsprijzen en –opbrengsten van de diverse afvalstromen op de aanbiedstations. Elke nieuwe aanbesteding kan leiden tot een ander tarief voor een afvalstroom. Zo fluctueert de houtprijs de laatste jaren enorm. Ook nieuwe wetgeving (voorbeeld afvalstoffenbelasting) heeft effect op de kosten. Nieuw beleid van de gemeente of een andere vaststelling van de tarieven op de aanbiedstations door de gemeenten heeft effect op het saldo van kosten en opbrengsten. Het feit dat

beide gemeenten in theorie een ander tarief kunnen vaststellen is ook een risico. Te overwegen valt om deze bevoegdheid aan RDL te mandateren. Ook gewijzigd aanbiedgedrag van de gebruikers van de aanbiedstations, (bijvoorbeeld als gevolg van andere tarieven), is een risicofactor. Zo kan een deel van een door een tariefstijging beoogde toename van de opbrengst verloren gaan door een lager aanbod als gevolg van diezelfde tariefstijging. Dit laatste heeft in 2023 plaatsgevonden.
Door bovengenoemde effecten fluctueerde het af te rekenen bedrag voor de gemeenten bij de jaarrekening de laatste vijf jaar van € 162.000 positief tot € 516.000 negatief met een gemiddelde van€ 140.000 negatief. Omdat RDL zelf geen reserve heeft, berekent zij het jaarlijkse saldo één op één door naar de gemeenten.
Deze effecten kunnen deels opgevangen worden door het uitbrengen van een tussentijdse rapportage en het daarop aanpassen van de begroting. In 2021 was de afwijking mede daarom slechts € 6.000,- en in 2022 was sprake van een positieve afwijking van de tussentijdse begroting.

Financiële kengetallen

	2022	2023
Netto schuldquote	93%	133%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	93%	133%
Solvabiliteitsratio	0%	0%
Structurele exploitatieruimte	0%	0%

Netto schuldquote
De netto schuldquote bestaat uit twee kengetallen:

a. netto schuldquote: dit kengetal geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Hoe lager het percentage hoe beter.
b. netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen: Om inzicht te verkrijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen).

De gegevens zijn ontleend aan de balans. Voor de RDL bedraagt het percentage van de netto schuldquote in 2023 133 %. De stijging van de netto schuldquote komt doordat de schuldenlast is gestegen door de investeringen in het aanbiedstation 7Poort en vervoermiddelen.

De gecorrigeerde netto schuldquote komt eveneens uit op 133 %. De RDL leent geen bedragen door aan derden.

Solvabiliteitsratio
De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeenschappelijke regeling in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Omdat de RDL geen eigen vermogen heeft is deze ratio 0.

Structurele exploitatieruimte
Voor de beoordeling van de financiële positie is het van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten. Heeft de gemeenschappelijke regeling structurele ruimte in de begroting om de eigen lasten te dragen of is er sprake van een tekort . Omdat het saldo van baten en lasten bij de RDL wordt doorberekend aan de deelnemende gemeenten is er geen sprake van een begrotingssaldo en is de structurele exploitatieruimte dus 0.

Onderhoud kapitaalgoederen

De RDL heeft zorg voor de inzamelvoertuigen voor de afvalinzameling en daarnaast ook drie aanbiedstations waar zich roerende en onroerende zaken bevinden. Al deze kapitaalgoederen vergen onderhoud. Gezien de duurzaamheid van de kapitaalgoederen is dat een taak die continue middelen vergt. Het bestuur stelt uiteindelijk via de begroting vast wat RDL aanschaft en welke financiële middelen daarbij horen. Ten aanzien van dit laatste gaat het niet alleen om de aanschafwaarde (inclusief afschrijvingstermijn), maar ook om de hoogte van het onderhoudsbudget.

De vereiste kwaliteit is een belangrijke factor. RDL schaft kapitaalgoederen aan met een bepaalde kwaliteit, die beschreven is in de offerteaanvraag of het bestek. Het onderhoud heeft zijn financiële vertaling in de gemaakte eigen uren voor onderhoudswerkzaamheden en kosten van uitbesteed onderhoud. De economische afschrijvingstermijnen bepalen in eerste instantie de levensduur.
Jaarlijks wordt getoetst wat de staat van deze goederen is en zo nodig krijgt het bestuur de vraag (veelal middels begroting) de afschrijvingstermijn te verkorten of te verlengen.
Voor het onderhoud aan de gebouwen van RDL op het nieuwe aanbiedstation is een MJOP opgesteld. Deze onderhoudspost wordt vanaf 2025 in de begroting verwerkt.

Financiering

De RDL heeft haar vaste activa van € 6.548.309 en het saldo van de overige balansposten gefinancierd bij Zevenaar. Zevenaar voert de treasuryfunctie van de RDL uit. Dit gebeurt op grond van de Wet Fido en het treasurystatuut.

In 2022 is RDL een lening aangegaan bij de gemeente Zevenaar ter financiering van de bouw van het nieuwe aanbiedstation. Het betrof een lening voor een bedrag van € 5.000.000 tegen een rentepercentage van 0,915%. Het saldo van de lening per eind 2023 bedraagt € 4.750.000. Het overige deel van de investeringen is gefinancierd via een rekening courant met de gemeente Zevenaar.
In totaal bedragen de rentelasten voor beide financieringen in 2023 € 86.132.

Kasgeldlimiet

Bedragen x € 1.000	Werkelijk 2023
Omvang van de exploitatie	5.007
Kasgeldlimiet in % van omvang begroting	8,20%
Toegestane kasgeldlimiet	**410**
Vlottende schuld	2.034
Vlottende middelen	235
Netto vlottende schuld	**1.798**
Toegestane kasgeldlimiet	410
netto vlottende schuld	1.798
Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	**-1.388**

De kasgeldlimiet stelt dat de gemiddelde netto vlottende schuld < 1 jaar) van een gemeenschappelijke regeling in een kwartaal niet hoger mag zijn dan 8,2% van het exploitatie totaal (€ 5.007.000).

Dit betekent dat de RDL maximaal € 410.000 aan kort geld (kasgeld) mag aantrekken. De netto schuld op korte termijn bedraagt op 31 december 2023 € 1.798.000 en overschrijdt daarmee de kasgeldlimiet.
De RDL heeft met de gemeente afgesproken dat voor het saldo van de rekening courant het gemiddeld gewogen rentepercentage van de langlopende leningen van de gemeente Zevenaar wordt gehanteerd. Hierdoor is er geen sprake meer van gevoeligheid voor rentefluctuaties. Hierdoor bestaat er geen risico meer voor de RDL.

Renterisiconorm
De renterisiconorm bepaalt dat jaarlijks maximaal 20% van het begrotingstotaal onderhevig mag zijn aan renteherziening en aflossing. Hiermee wordt een maximum gesteld aan het renterisico op langlopende geldleningen. Het renterisico vanwege een aflossing van € 250.000 blijft onder de renterisiconorm.

Bedragen x € 1.000	Begroting 2023	werkelijk 2023
Omvang van de begroting 1 januari	4.870	5.007
renterisiconorm in % van omvang begroting	20%	20%
Toegestane renterisiconorm	**974**	**1.001**
Renteherzieningen	0	0
Aflossingen	250	250
Renterisico	**250**	**250**
Renterisiconorm	974	1.001
Renterisico	250	250
Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	**724**	**751**

Schatkistbankieren
Schatkistbankieren houdt in dat lokale overheden overtollige financiële middelen moeten afromen naar de schatkist van het Rijk. Op basis van artikel 9 van de regeling Schatkistbankieren is de RDL vrijgesteld van schatkistbankieren voor decentrale overheden.

Bedrijfsvoering

Inleiding
RDL voert taken en opdrachten van de deelnemende gemeenten uit op het gebied van reiniging en afvalinzameling. Bij de uitvoering van deze taken houdt RDL rekening met de wettelijk eisen.
Leidraad hiervoor is de volgende tekst uit de Gemeenschappelijke Regeling, die begin 2020 opnieuw is vastgesteld.
De regeling beoogt het doeltreffend en doelmatig uitvoeren of doen uitvoeren van de reinigingstaken van de deelnemende gemeenten, voortkomend uit of samenhangend met taken op het gebied van het gemeentelijke afvalbeleid, die voortvloeien uit de Wet milieubeheer.
De bedrijfsvoering van de RDL vindt binnen de organisatiestructuur van de gemeente Zevenaar plaats. Dat wil zeggen dat voor een groot gedeelte deze bedrijfsvoering gelijksoortig is en dat RDL van de faciliteiten gebruik maakt. Hierbij valt te denken aan zaken als huisvesting, personeel en organisatie, financieel beheer, automatisering en informatisering.

Integriteit
De gemeente Zevenaar heeft als werkgever van de medewerkers van RDL de aandacht voor integriteit geïntensiveerd. De maatregelen zijn onder te verdelen in drie categorieën. Namelijk maatregelen voor de korte termijn, de middellange termijn en de lange termijn. De maatregelen op korte termijn behelzen het vaststellen en uitdragen van de integriteitsnorm en een terugkerend gesprek over integriteit met alle medewerkers. In 2023 is een aanpassing van het camerasysteem op het aanbiedstations en de invoering van het weegsysteem (en daarmee samenhangend betaalsysteem) op de aanbiedstations gerealiseerd. Voor de lange termijn wordt ook gekeken naar het inzamelproces, een betere functiescheiding en het opnieuw inrichten van de interne controle. In het bestuur is met een rapportage van het afdelingshoofd periodiek aandacht voor de voortgang van de uitvoering van de maatregelen.

De gemeente Zevenaar, waarbij de medewerkers in dienst zijn, heeft een integriteitscode. De gemeente heeft toegezegd om ook bij kortstondig ingehuurde medewerkers meer aandacht te besteden aan het onderschrijven van de integriteitsverklaring.

Misbruik en oneigenlijk gebruik
Er is (nog) geen beleid vastgesteld, gericht op misbruik en oneigenlijk gebruik van regelingen en eigendommen van de RDL.

Beleid arbeidsomstandigheden
In 2023 lag het ziekteverzuim met 9,21% flink hoger dan in 2022 (5,34%). Enkele langdurige verzuimgevallen hebben vooral voor de toename gezorgd, maar ook het korte verzuim (0 tot 8 dagen) is gestegen van 0,67 naar 2,21%.
Het extern bureau Tigra heeft een onderzoek gedaan naar de arbeidsbelasting van enkele functies in de buitendienst van Zevenaar. Daarbij zijn ook functies bij de reinigingsdienst onderzocht. Over het inzamelen van plastic zakken heeft Tigra geconstateerd dat de arbeidsbelasting hiervan te hoog is. Per 1 januari 2023 is op enkele routes meer menskracht ingezet om de belasting van die routes te verminderen. Genoemde problematiek speelt in de gehele branche. De brancheorganisatie (NVRD) is bezig met een project om nieuwe normen op te stellen. RDL werkt op onderdelen ook mee aan dat onderzoek.

Aanbestedingen
Jaarlijks besteedt RDL de verwerking van een aantal afvalstromen aan in samenwerking met het inkoopbureau van de RID. Omdat de prijzen van sommige afvalstromen nogal variëren, kiest RDL er voor om een aantal afvalstromen jaarlijks aan te besteden. In 2022 (die aanbesteding was ten behoeve van 2023) heeft dit goed uitgepakt, omdat de prijzen van vooral hout toen fors zijn gedaald. De prijzen van de verwerking van hout, die in 2023 voor AB-hout negatief waren, zijn in 2024 echter weer veel hoger.
Door de vereniging P&O netwerk Arnhem, Ede, Nijmegen is in 2020 de inhuur en payroll tot schaal 8 Europees aanbesteed. De raamovereenkomst is ingegaan in 2021 en heeft een looptijd van in ieder geval drie jaar. De gemeente Zevenaar heeft ook aan die aanbesteding meegedaan, zodat RDL hier ook gebruik van kan maken.

Rechtmatigheid
Voor de rechtmatigheid wat betreft de aanbestedingen heeft RDL een toets uit laten voeren door de afdeling Financiën van de gemeente Zevenaar. Deze heeft plaatsgevonden over alle uitgaven boven de € 30.000,-. De toets omvat niet alleen onderzoek naar mogelijke onrechtmatigheden bij Europese aanbestedingen, maar voor het gehele inkoopbeleid.
Zes aanbestedingen blijken niet rechtmatig te zijn uitgevoerd, vijf Europese en één meervoudig onderhandse. Het totaalbedrag aan onrechtmatige Europese aanbestedingen is € 598.789. Het betreft

twee aanbestedingen voor afvalinzameling (van onder meer papier) , twee aanbestedingen voor de inhuur van uitzendkrachten en een aanbesteding voor de verzekering van het wagenpark.
Voor de papierinzameling zijn bij een eerdere aanbesteding geen (geschikte) inschrijvingen ontvangen. Daarom is ervoor gekozen met twee marktpartijen de onderhandelingen te voeren en de oopdracht aan hen te gunnen. De inhuur van uitzendkrachten is per september 2023 op een andere manier vormgegeven, zodat deze in 2024 niet meer van toepassing zal zijn.
De meervoudig onderhandse aanbesteding betreft de verwerking van klein chemisch afval. Dit besloeg in 2023 bedrag van € 63.595,-. In 2024 wordt het klein chemisch afval Europees aanbesteed. De afwijkingen liggen boven de norm van 3% die is opgenomen in paragraaf 3.7 van de financiële verordening.

Inhuur derden
De RDL is een continudienst en moet bij ziekte of anderszins acuut een beroep kunnen doen op personeel van buiten de RDL. Grotendeels gebeurt dit met uitzendbureaus, deels met het werkvoorzieningsschap en deels met personeel van de buitendienst van de gemeente Zevenaar. Op deze wijze is de bedrijfsvoering verzekerd van voldoende continuïteit.

Wet open overheid (Woo)

De verwachting op grond van ervaringen uit het verleden is dat Reinigingsdienst De Liemers (RDL) niet of nauwelijks met de Woo te maken krijgt. Voor zover van toepassing zal RDL zich aansluiten bij het gedeeltelijk nog te ontwikkelen beleid van de gemeente Zevenaar. Bij een eerste evaluatie door de gemeente Zevenaar is gebleken dat RDL op koers ligt door het aanwijzen van een contactpersoon die verantwoordelijk is voor Woo-procedures. Deze moet vragen van burgers over de Woo beantwoorden. Voor de RDL is daarvoor de RDL secretaris aangewezen.

JAARREKENING

BALANS

Activa	Ultimo 2023	Ultimo 2022
VASTE ACTIVA		
Immateriële vaste activa		
Kosten onderzoek en ontwikkeling	381.819	331.347
Materiële vaste activa		
Investeringen met economisch nut	6.166.489	5.457.107
Totaal vaste activa	**6.548.308**	**5.788.454**
VLOTTENDE ACTIVA		
Uitzettingen met een looptijd korter dan 1 jaar		
Vorderingen op openbare lichamen	134.259	798.418
Overige vorderingen	38.233	32.901
Liquide middelen		
Overlopende activa		
Vooruitbetaalde bedragen	9.797	
Nog te ontvangen bedragen	56.204	23.154
Totaal vlottende activa	**238.493**	**854.473**
Totaal activa	**6.786.801**	**6.642.927**

Passiva	Ultimo 2023	Ultimo 2022
VASTE PASSIVA		
Vlottende schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer		
Onderhands lening	4.750.000	5.000.000
	4.750.000	**5.000.000**
VLOTTENDE PASSIVA		
Vlottende schulden met een looptijd korter dan 1 jaar		
Banksaldo	1.388.921	540.052
Overige kortlopendeschulden	154.897	1.020.749
Gemeente Zevenaar	70.279	
Overlopende passiva	422.705	82.126
Totaal vlottende passiva	**2.036.801**	**1.642.927**
Totaal passiva	**6.786.801**	**6.642.927**

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN

	2022	Primitieve begroting	Na wijziging	Werkelijk 2023	Verschil
Lasten					
Programma afval	4.020.201	5.497.908	5.273.875	4.422.877	850.998
Programma overhead	403.283	588.172	570.285	583.388	-13.103
Vennootschapsbelasting				435	435
Onvoorzien					
Totale lasten	**4.423.484**	**6.086.081**	**5.844.160**	**5.006.700**	837.460
Baten					
Programma afval					
Diverse baten	872.916	2.373.890	1.862.037	868.192	993.845
Exploitatiebijdrage Montferland	1.383.181	1.311.588	1.439.721	1.506.774	-67.053
Exploitatiebijdrage Zevenaar	1.764.104	1.812.431	1.972.117	2.047.911	-75.793
Programma overhead					
Exploitatiebijdrage Montferland	174.609	244.315	236.884	245.890	-9.006
Exploitatiebijdrage Zevenaar	228.674	343.858	333.401	337.933	-4.532
Totaal baten	**4.423.484**	**6.086.081**	**5.844.160**	**5.006.700**	837.460
Saldo	0	0	0	0	0

WAARDERINGSGRONDSLAGEN

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de financiële verordening met daarin de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Materiele vaste activa

Materiële vaste activa worden onderscheiden, naar economisch nut (indien de investeringen verhandelbaar zijn of bijdragen aan het genereren van middelen) én maatschappelijk nut in de openbare ruimte (overige investeringen).
De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Uitzettingen < 1 jaar

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien er sprake is van een verwachte oninbaarheid wordt er een voorziening gevormd en in mindering gebracht op het betreffend actief. Deze voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met de ontvangen aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De waardering van de netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar geschiedt tegen nominale waarde.

TOELICHTING OP DE BALANS

Immateriële vaste activa

Totaal per balanssoort (Bedragen x € 1.000)	Onderzoek en ontwikkeling
Aanschafwaarde	331.347
Cumulatieve afschr.	
Boekwaarde 1-1-2023	**331.347**
Bij: Investeringen 2023	50.473
Af: Desinvesteringen	
Af: Afschrijvingen	
Af: Bijdr. van derden	
Boekwaarde 31-12-2023	**381.819**

Materiële vaste activa

Totaal per balanssoort (Bedragen x € 1.000)	Gronden en terreinen	Bedrijfs-gebouwen	Grond-, weg-, en water-bouwkundige werken	Vervoer middelen	Machines, apparaten en installaties	Overige materiële vaste activa	Totaal
Aanschaf waarde	2.471.208	1.853.258	506.397	2.317.087	150.950	1.039.041,80	8.337.942
Cumulatieve afschr.	767.335	140.734	75.037	1.420.987	72.011	404.729	2.880.833
Boekwaarde 1-1-2023	**1.703.873**	**1.712.524**	**431.360**	**896.100**	**78.939**	**634.313**	**5.457.109**
Bij: Investeringen	-	210.647	502.098	237.030	17.500	-10.114	957.161
Af: Afschrijvingen	-	1.667	6.755	212.732	11.044	15.581	247.779
Af: Bijdragen derden	-	-	-	-	-	-	-
Af: Desinvesteringen	-	-	16.333	139.937	-	14.850	171.120
Bij: Afschrijvingen desinvest	-	-	16.333	139.937	-	14.850	171.120
Boekwaarde 31-12-2023	**1.703.873**	**1.921.504**	**926.703**	**920.398**	**85.395**	**608.618**	**6.166.491**

Algemeen
In 2022 is begonnen met de bouw van het nieuwe aanbiedstation 7Poort en zijn er veel investeringen gedaan, zoals is te zien in de regel investeringen. In 2023 is de bouw afgerond. De afschrijvingslasten van de investeringen in 2022 komen voor het eerst in de jaarrekening 2023 naar voren.

Vervoermiddelen
In 2023 is een nieuwe haakarmwagen aangeschaft.

Vlottende activa

Vorderingen openbare lichamen	2023	2022
Gemeente Zevenaar	43.670	23.668
Gemeente Zevenaar afrekening	47.801	393.265
Gemeente Montferland	609	
Gemeente Montferland afrekening	42.179	378.410
Belastingdienst		3.075
	134.259	798.418

Overige vorderingen

	2023	2022
Debiteuren algemeen	38.233	32.901
	38.233	32.901

Overlopende activa

Nog te ontvangen bedragen	56.204	23.154
Vooruitbetaalde bedragen	9.797	
	66.001	23.154

Vaste passiva

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer

	2023	2022
Onderhandse lening	4.750.000	5.000.000
	4.750.000	5.000.000

RDL heeft bij de gemeente Zevenaar een lening afgesloten om de kosten van het nieuwe aanbiedstation te kunnen financieren. De bijbehorende rentelast over 2023 bedraagt € 45.750.

Vlottende passiva

Banksaldo

	2023	2022
Saldo BNG	1.388.921	540.052
	1.388.921	540.052

Overige schulden

	2023	2022
Gemeente Montferland	-	
Gemeente Zevenaar	70.279	446.302
Overige kortlopende schulden	154.897	574.448
	225.176	1.020.750

Overlopende passiva

	2023	2022
Nog te betalen bedragen	422.705	82.126
	422.705	82.126

Dit zijn facturen van 2023 die in 2024 zijn ontvangen.

TOELICHTING OP HET OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN

Toelichting per programma

De baten en lasten zijn toegelicht bij de programma's afval en overhead.

Van het totale negatieve saldo van € 156.384 komt € 76.059 ten laste van de gemeente Montferland en € 80.325 ten laste van de gemeente Zevenaar.

Incidentele baten en lasten

De jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling dient structureel in evenwicht te zijn. Daarmee wordt bedoeld dat alle structurele lasten worden gedekt door structurele baten. De afwijkingen in de jaarrekening zijn ten opzichte van de begroting veelal van structurele aard.
Er is in het boekjaar een incidentele bate ontvangen van € 22.834 voor de verkoop van een haakarmwagen.

Overzicht van baten en lasten naar taakveld

		Werkelijk 2023
Lasten		
0.4	Overhead	583.388
0.5	Rente	86.132
0.9	Vennootschapsbelasting	435
2.1	Straatreiniging	492.196
7.3	Afval	3.844.549
Totaal lasten		5.006.700
Baten		
0.4	Overhead:	583.823
7.3	Afval:	4.422.877
Totale baten		5.006.700
Saldo		**0**

Toelichting

De RDL heeft geen post "onvoorzien" voor niet voorziene uitgaven en kosten.

TOELICHTING OVERSCHRIJDING LASTEN

Programma	Begrote lasten	Werkelijke lasten	Afwijking
Programma Afval	5.273.875	4.422.877	850.998
Programma Overhead	570.285	583.823	-13.538

De kosten voor het product overhead zijn € 13.538 hoger. De meerkosten zijn onder andere veroorzaakt door hogere personeelslasten en hogere accountantskosten.

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE VERPLICHTINGEN

Volgens de BBV wordt in deze toelichting op de balans de niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen vermeld waaraan de RDL voor toekomstige jaren is verbonden. Dit betreft meerjarige financiële verplichtingen zoals bijvoorbeeld langlopende huurcontracten of leasecontracten. Alleen de verplichtingen van meer dan € 25.000 zijn opgenomen.

Allianz	60.000
	60.000

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan die van invloed zijn op deze jaarrekening.

RECHTMATIGHEID

Rechtmatigheidsverantwoording bestuur van de reinigingsdienst de Liemers (RDL)

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het bestuur van de RDL toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door bestuur op 12 juli 2023 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.
Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door bestuur bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op €150.201. De grondslag

voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV van november 2023.

Bevinding
Het bestuur is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties niet rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.
De geconstateerde afwijkingen betreffen:

Begrotingrechtmatigheid		
1A. Overschrijding lasten programma's	€	13.538
1B. Overschrijding investeringskredieten	€	888
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	€	-
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten	€	1.715.534
subtotaal	€	*1.729.960*
4. Totaal begrotingrechtmatigheden dat past binnen vooraf vastgestelde beleid	€	2.000.024
5. Resterend saldo aan begrotingsrechtmatigheden	€	-270.064
Voorwaardencriterium		
- Europese aanbestedingen	€	598.789
Misbruik en oneigenlijk gebruik		
TOTAAL	€	328.725

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met het bestuur aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het bestuur ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Toelichting geconstateerde afwijkingen

Begrotingscriterium
Alle overschrijdingen zijn niet tijdig bij het bestuur gemeld en hebben niet geleid tot een begrotingswijziging.
Voorwaardencriterium
Vijf inkopen zijn niet Europees aanbesteed, terwijl de waarde van deze opdrachten wel boven het Europees drempelbedrag voor diensten uitkomt. Het betreft de inzameling van afval (2 aanbestedingen), de inhuur van uitzendkrachten (2 aanbestedingen) en de verzekering van het wagenpark.

WET NORMERING TOPINKOMENS (WNT)

Conform de beleidsregels toepassing WNT hebben wij in onderstaande tabel opgenomen de topfunctionarissen in 2023 met een bezoldiging van € 1.900,- of minder (model 1d).

Naam topfunctionaris	Functie
B.M. Kagei	Bestuurslid (voorzitter)
J.A.M. Derksen-Geuijen	Bestuurslid (vicevoorzitter)

KREDIETOVERZICHT

	Beschikbare kredieten				Investeringen			Eind 2023	
	Krediet 2021	Krediet 2022	bestuursbesluit 2023	beschikbaar krediet	uitgaven tm 2022	uitgaven 2023	totaal investering	restant krediet	Voorstel
Aanbiedstation 7Poort									
Voorbereidingskrediet	€ 165.500	€ 75.402	€ 82.333	€ 323.235	€ 280.566	€ 43.460	€ 324.026	€ -791	Af te sluiten
Grondaankopen	€ 1.412.000	€ 118.821	€ 173.052	€ 1.703.873	€ 1.703.873	€ -	€ 1.703.873	€ -	Af te sluiten
Aanbiedstation 7Poort	€ 2.842.500	€ 327.485	€ -183.154	€ 2.986.831	€ 2.338.911	€ 647.129	€ 2.986.040	€ 791	Af te sluiten
Subtotaal	*€ 4.420.000*	*€ 521.708*	*€ 72.231*	*€ 5.013.939*	*€ 4.323.350*	*€ 690.589*	*€ 5.013.939*	€ -0	
Aanbiedstation Bergh									
Voorbereidingskrediet	€ 15.000	€ 11.500	€ -8.941	€ 17.559	€ 10.556	€ 7.012	€ 17.568	€ -9	Af te sluiten
Aanbiedstation Bergh	€ 178.500	€ 176.804	€ 88.857	€ 444.161	€ 388.860	€ 55.502	€ 444.362	€ -201	Af te sluiten
Subtotaal	*€ 193.500*	*€ 188.304*	*€ 79.916*	*€ 461.720*	*€ 399.416*	*€ 62.514*	*€ 461.930*	€ -210	
Materieel									
Haakarmwagen 106 45-BVS-5(K)	€ -	€ -	€ 225.000	€ 225.000	€ -	€ 202.852	€ 202.852	€ 22.148	Af te sluiten
Kraakperswagen 157 (verv 154)(	€ -	€ 33.500	€ -	€ 33.500	€ -	€ 34.178	€ 34.178	€ -678	Af te sluiten
Heftruck 7Poort (2e hands)(K)	€ -	€ -	€ 17.500	€ 17.500	€ -	€ 17.500	€ 17.500	€ -	Af te sluiten
Kraakperswagen 158(K)	€ -	€ -	€ 225.000	€ 225.000	€ -	€ -	€ -	€ 225.000	Naar 2024
Kraakperswagen 159(K)	€ -	€ -	€ 225.000	€ 225.000	€ -	€ -	€ -	€ 225.000	Naar 2024
Software kraakperswagen 158(K	€ -	€ -	€ 15.000	€ 15.000	€ -	€ -	€ -	€ 15.000	Naar 2024
Software kraakperswagen 159(K	€ -	€ -	€ 15.000	€ 15.000	€ -	€ -	€ -	€ 15.000	Naar 2024
Subtotaal	*€ -*	*€ 33.500*	*€ 722.500*	*€ 756.000*	*€ -*	*€ 254.530*	*€ 254.530*	*€ 501.470*	
totaal	**€ 4.613.500**	**€ 743.512**	**€ 874.647**	**€ 6.231.659**	**€ 4.722.766**	**€ 1.007.634**	**€ 5.770.022**	**€ 5.184.404**	

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Reinigingsdienst De Liemers

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van de gemeenschappelijke regeling Reinigingsdienst De Liemers gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2023 en van het vermogen van de gemeenschappelijke regeling Reinigingsdienst De Liemers op 31 december 2023 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:
1. het overzicht van baten en lasten over 2023;
2. de balans per 31 december 2023;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
4. de rechtmatigheidsverantwoording van het Bestuur over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties over 2023;
5. het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook vallen:
- de Nederlandse controlestandaarden;
- het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado);
- de controleverordening, vastgesteld door het Bestuur op 12 juli 2023;
- het controleprotocol, vastgesteld door het Bestuur op 12 december 2012;
- het controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2023.

Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening’.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeenschappelijke regeling Reinigingsdienst De Liemers zoals vereist in:
- de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta);
- de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO);
- andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland.

Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Benadrukking van de onrechtmatigheden

Wij vestigen de aandacht op de Rechtmatigheidsverantwoording 2023 waarin het Bestuur de bedragen presenteert van de onrechtmatige baten, lasten en balansmutaties. Wij benadrukken dat het Bestuur de onrechtmatigheid in de verantwoording toelicht. De uitvoering over het jaar 2023 is niet in alle aangelegenheden rechtmatig geweest, aangezien de totale onrechtmatigheid boven de grens van 3% ligt. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Lid van: stolwijk kennisnetwerk
Terborgseweg 25b
7001 GM Doetinchem
t 0314 36 91 11
Mercurion 3
6903 PX Zevenaar
t 0316 34 18 48
Keulenstraat 1
7418 ET Deventer
t 0314 36 91 10
e info@stolwijkkelderman.nl
Postbus 595
7000 AN Doetinchem
www.stolwijkkelderman.nl
kvk 09197964
btw NL0075.20.992.B.01
iban NL10ABNA0446421928

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden bezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 50.067. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie zijn de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2023.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het Bestuur overeengekomen dat wij aan het Bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 50.067 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

Controleaanpak frauderisico's

Bij de aanvang van onze controle hebben wij een frauderisico analyse uitgevoerd. Hierbij hebben wij risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang op de jaarrekening als gevolg van fraude. De uitkomsten van deze frauderisico analyse zijn vertaald naar generieke en specifieke controlewerkzaamheden die onderdeel uitmaken van onze controleaanpak.

Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in het systeem van interne beheersing, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het Bestuur inspeelt op frauderisico's. Ook hoe het Bestuur het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop het Bestuur toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan.

Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van interne beheersmaatregelen gericht op het beperken van frauderisico's.

Als onderdeel van het identificeren van risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening als gevolg van fraude, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

We hebben de beschikbare controle-informatie in overweging genomen en navraag gedaan bij relevante personen, waaronder de waaronder de secretaris en de voorzitter van het Bestuur. Hieruit volgden geen signalen van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang.

Uit het geheel van onze werkzaamheden volgen geen signalen van aanwijzingen of vermoedens van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang.

Lid van: stolwijk kennisnetwerk

Terborgseweg 25b
7001 GM Doetinchem
t 0314 36 91 11

Mercurion 3
6903 PX Zevenaar
t 0316 34 18 48

Keulenstraat 1
7418 ET Deventer
t 0314 36 91 10

e info@stolwijkkelderman.nl
Postbus 595
7000 AN Doetinchem
www.stolwijkkelderman.nl
kvk 09197964
btw NL0075.20.992.B.01
iban NL10ABNA0446421928

De door ons geïdentificeerde frauderisico's en uitgevoerde specifieke werkzaamheden zijn als volgt:

Geïdentificeerd frauderisico	Controlewerkzaamheden en observaties
Doorbreking interne beheersing Het risico dat maatregelen van interne beheersing worden doorbroken.	Het Bestuur en de organisatie bevindt zich in een unieke positie om fraude te plegen, omdat ze in staat zijn de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersings-maatregelen te doorbreken die anderszins effectief lijken te werken. Wij hebben specifiek aandacht besteed aan de effectiviteit van de ingebouwde waarborgen in de processen met betrekking tot handmatige journaalposten. We hebben een aantal memoriaalboekingen gecontroleerd op basis van de omvang en de omschrijving. Wij hebben bij de controlewerkzaamheden specifieke aandacht gehad voor eventuele manipulatie of bovenmatige bemoeienis van het management bij de totstandkoming van cijfers en belangrijke toelichtingen. Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude vastgesteld met betrekking tot het overschrijven van interne beheersingsmaatregelen.
Volledigheid opbrengsten Het risico dat de opbrengsten niet volledig worden verantwoord	De organisatie beschikt over aanbiedstations. De procedures waren gedurende 2023 niet zodanig dat de volledigheid en juistheid van de opbrengst afvalverwerkers en opbrengst particulieren kon worden vastgesteld. De aanleg van 2 weegbruggen heeft dit risico verminderd. Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude vastgesteld met betrekking tot de volledigheid van de opbrengsten.
Prestatie onderbouwingen Het risico dat inkoopfacturen betaald worden, zonder dat hier een prestatie tegenover staat	Wij hebben de opzet, het bestaan en de werking van de interne beheersingsmaatregelen geëvalueerd die bedoeld zijn om het risico op fraude te beperken met betrekking tot het leveren van de prestaties van de ingekochte goederen en diensten. Wij hebben door middel van een deelwaarneming vastgesteld dat de levering van goederen/diensten voor de onderzochte gevallen heeft plaatsgevonden overeenkomstig de inkoopfacturen. Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude vastgesteld met betrekking tot de inkoop.
Ongeautoriseerde betalingen Het risico dat betaalbatches ongeautoriseerd worden aangepast en naar verkeerde bankrekeningnummers wordt betaald	Wij hebben de opzet, het bestaan en de werking van de interne beheersingsmaatregelen geëvalueerd die bedoeld zijn om het risico op fraude te beperken bij het aanmaken van betalingen. Aanvullend hebben we data-analyse gedaan op alle bankmutaties. Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude vastgesteld met betrekking tot de betalingen.

Lid van: stolwijk kennisnetwerk
Terborgseweg 25b
7001 GM Doetinchem
t 0314 36 91 11
Mercurion 3
6903 PX Zevenaar
t 0316 34 18 48
Keulenstraat 1
7418 ET Deventer
t 0314 36 91 10
e info@stolwijkkelderman.nl
Postbus 595
7000 AN Doetinchem
www.stolwijkkelderman.nl
kvk 09197964
btw NL0075.20.992.B.01
iban NL10ABNA0446421928

Controleaanpak veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie

Het Bestuur heeft in de regeling van Reinigingsdienst De Liemers vastgelegd (artikel 16 lid 1) dat lasten worden verdeeld over de deelnemende gemeenten. Daarmee worden de financiële risico's afgewenteld op de deelnemende gemeenten. Er is geen eigen vermogen aanwezig in de gemeenschappelijke regeling.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6 sub a WNT en artikel 5 lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het Bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het Bestuur voor de jaarrekening

Het Bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het Bestuur is ook verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader en voor het getrouw toelichten van de financiële rechtmatigheid in de jaarrekening.

In dit kader is het Bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het Bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het Bestuur de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het Bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het Bestuur is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

e info@stolwijkkelderman.nl
Postbus 595
7000 AN Doetinchem
www.stolwijkkelderman.nl
kvk 09197964
btw NL0075.20.992.B.01
iban NL10ABNA0446421928

Lid van:
stolwijk kennisnetwerk

Terborgseweg 25b
7001 GM Doetinchem
t 0314 36 91 11

Mercurion 3
6903 PX Zevenaar
t 0316 34 18 48

Keulenstraat 1
7418 ET Deventer
t 0314 36 91 10

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met
- de Nederlandse controlestandaarden;
- het Bado;
- de controleverordening, vastgesteld door het Bestuur op 12 juli 2023;
- het controleprotocol dat is vastgesteld door het Bestuur op 12 december 2012;
- het Controleprotocol WNT 2023;
- ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:
- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het Bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het Bestuur gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

e info@stolwijkkelderman.nl
Postbus 595
7000 AN Doetinchem
www.stolwijkkelderman.nl
kvk 09197964
btw NL0075.20.992.B.01
iban NL10ABNA0446421928

Lid van:
stolwijk kennisnetwerk

Terborgseweg 25b
7001 GM Doetinchem
t 0314 36 91 11

Mercurion 3
6903 PX Zevenaar
t 0316 34 18 48

Keulenstraat 1
7418 ET Deventer
t 0314 36 91 10

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeenschappelijke regeling. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met het Bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Doetinchem, 29 april 2024

Stolwijk Kelderman Accountants Fiscalisten

w.g. dhr. R.H. Gosselink-Wolbrink RA

Lid van: stolwijk kennisnetwerk

Terborgseweg 25b
7001 GM Doetinchem
t 0314 36 91 11

Mercurion 3
6903 PX Zevenaar
t 0316 34 18 48

Keulenstraat 1
7418 ET Deventer
t 0314 36 91 10

e info@stolwijkkelderman.nl
Postbus 595
7000 AN Doetinchem
www.stolwijkkelderman.nl
kvk 09197964
btw NL0075.20.992.B.01
iban NL10ABNA0446421928

VASTSTELLINGSBESLUIT